

MUNKAERŐPIACI TŰKÖR
2020

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR

Az évkönyvsorozat szerkesztőbizottsága

BUSCH IRÉN – főosztályvezető, Belügyminisztérium • FAZEKAS KÁROLY – emeritus kutató, ny. tudományos főmunkatárs, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, ELKH • KOLTAY JENŐ – ny. tudományos főmunkatárs, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, ELKH • KÖLLŐ JÁNOS – tudományos tanácsadó, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, ELKH • LAKATOS JUDIT – nyugdíjas szakmai főtanácsadó, Központi Statisztikai Hivatal • SZABÓ-MORVAI ÁGNES – tudományos munkatárs, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, ELKH

Sorozatszerkesztő

FAZEKAS KÁROLY

KÓNYA ISTVÁN

KREKÓ JUDIT

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR 2020

**Szerkesztette
FAZEKAS KÁROLY
KÓNYA ISTVÁN
KREKÓ JUDIT**

**KÖZGAZDASÁG- ÉS REGIONÁLIS TUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT, ELKH
BUDAPEST, 2021**

A kiadó címe:
Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, ELKH
1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
A kiadvány megrendelhető a kiadó címén
e-mail: biblio@econ.core.hu
telefon: (+36-1) 309-2649

E kötet megjelenését támogatta az Eötvös Loránd Kutatói Hálózat.

Copyright © Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, 2021
Borító fotó © Kovalovszky Dániel, 2021

ISSN 1586-460X

Felelős kiadó: Fertő Imre
Olvasószerkesztő: Patkós Anna
Műszaki szerkesztő: Kravjánszki Róbert
Nyomdai előkészítés: font.hu
Typográfia: Garamond, Franklin Gothic
Nyomdai munkák: Oliton Kft.

TARTALOM

Előszó	9
Magyarországi munkapiac, 2020 (<i>Bakó Tamás & Lakatos Judit</i>)	15
Bevezető	17
A 2020-as év főbb munkaerőpiaci történései	17
A foglalkoztatottság alakulása	20
Munkaerőpiaci kereslet és tartalék	24
Kereset, munkajövedelem, munkaerőköltség, teljesített munkaóra	28
Közelkép. A koronavírus-válság hatásai	33
Bevezető (<i>Kónya István & Krekó Judit</i>)	35
1. Munkaerőpiaci helyzet a járvány kitörése előtt (<i>Köllő János, Oblath Gábor & Scharle Ágota</i>)	37
2. Munkapiac, munkanélküliség a válság idején	55
2.1. Foglalkoztatás a járvány idején (<i>Köllő János</i>)	55
K2.1.1. A járvány és a Munkaerő-felmérés (<i>Köllő János</i>)	69
K2.2. Változás a foglalkoztatás mérésében 2021-ben (<i>Köllő János</i>)	71
2.2. Munkaerőpiaci áramlások a Covid-válság idején (<i>Kónya István</i>)	73
2.3. Mekkorára nőhetett a munkanélküliség – becslés internetes keresések alapján (<i>Kónya István & Köllő János</i>)	81
2.4. Állásvesztés, munkahely- és foglalkozásváltás a járulékbevallások adatai alapján (<i>Kónya István & Krekó Judit</i>)	87
2.5. Munkaerőpiaci alkalmazkodás a koronavírus-járvány idején – egy reprezentatív felmérés eredményei (<i>Koltai Júlia, Prinz Dániel & Röst Gergely</i>)	97
2.6. Regisztrált munkanélküliség a járvány alatt (<i>Boza István & Krekó Judit</i>)	102
2.7. Átlagos bérek kivételes időkben – a magyarországi keresetek alakulása a koronavírus-járvány első másfél évében (<i>Gáspár Attila & Reizer Balázs</i>)	111
K2.3. A magyar munkavállalók foglalkoztatása Ausztriában a koronavírus-járvány előtt és alatt (<i>Reizer Balázs</i>)	121
3. A válság hatása a különböző társadalmi csoportokra	124
3.1. A lezárások hatása az anyákra (<i>Szabó-Morvai Ágnes & Vonnák Dzsamila</i>)	124
3.2. A koronavírus-járvány elleni óvintézkedések betartása és hatása az 50 év feletti európai lakosság körében (<i>Bíró Anikó, Branyiczki Réka & Elek Péter</i>)	129
3.3. A koronavírus-járvány és a magyar nyugdíjrendszer (<i>Simonovits András</i>)	136
3.4. Fiatalok a munkaerőpiacon és a munkaügyi rendszerben a járvány idején (<i>Csillag Márton & Munkácsy Balázs</i>)	142
4. Változó munkavégzés, távmunka	148
4.1. Kik dolgoznak otthonról végezhető állásokban? (<i>Czaller László, Elekes Zoltán & Lengyel Balázs</i>)	148
4.2. Mely iparágakban és régiókban van lehetőség hosszú távon is távmunkára? (<i>Pető Rita & Koren Miklós</i>)	158
4.3. Távmunka és munkahelyek: ingatlanpiaci hatások (<i>Horváth Áron</i>)	169
4.4. Közösségi munkahelyek Budapesten és a válság hatása (<i>Kálmán Judit</i>)	176
5. Munkaerőpiaci intézkedések	181
5.1. Nemzetközi és hazai intézkedések (<i>Varga Júlia</i>)	181
5.2. Munkahelymegtartó bértámogatások Magyarországon a járvány idején (<i>Krekó Judit & Varga Júlia</i>)	191
5.3. Mi történik az álláskeresőkkel, miután nyilvántartásba vették őket? (<i>Boza István & Krekó Judit</i>)	194
5.4. Közfoglalkoztatás a válság alatt (<i>Bazsalya Balázs & Molnár György</i>)	199
5.5. Mit kezdtek az állami foglalkoztatási szolgálatok a Covid-válsággal? (<i>Csillag Márton</i>)	209

6. Oktatás, egészségügy, járványmagatartás	213
6.1. Részvétel az oktatásban, lemorzsolódás és évismétlés a Covid-járvány első évében (<i>Hermann Zoltán</i>)	213
6.2. Tanulási veszteség a Covid következtében – szimulációs eredmények (<i>Varga Júlia</i>)	220
6.3. Távoktatás a koronavírus-járvány idején (<i>Hermann Zoltán, Horn Dániel, Varga Júlia & Varga Kinga</i>)	224
6.4. A koronavírus-járvány hatása a halálózásra és az egészségügyi ellátórendszerre (<i>Elek Péter, Mayer Balázs & Váradi Balázs</i>)	233
6.5. Kockázati preferencia és a Covid-19 (<i>Horn Dániel, Khayouti Sára & Kiss Hubert János</i>)	243
A munkapiaci szakpolitika eszközei (2020. június – 2021. május) (<i>Hajdu Miklós, Makó Ágnes, Nábelek Fruzsina & Nyíró Zsanna</i>)	251
1. Intézményi változások	253
2. Támogatások	255
3. Szolgáltatások	255
4. Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök és komplex programok	256
5. Munkapiaci hatású szakpolitikai eszközök	259
A koronavírus-járvány munkaerőpiaci kezelése Európában a járvány első hulláma után (<i>Makó Ágnes & Nábelek Fruzsina</i>)	263
1. A bértámogatási programok folytatása	265
2. Munkahelyteremtő támogatások	265
3. A munkanélküli-támogatások kiterjesztése	268
4. A munkavállalók képzése	268
5. Árbevétel-kieséshez kötött támogatások	269
6. Adó-visszatérítések és új adókedvezmények	271
7. Hitelezés és hitelmoratóriumok	273
8. Kitekintés: a kormányzati intézkedések hatása és a járvány utáni időszak kockázatai ..	275
A koronavírus-járvány hatásai a vállalatok működésére, létszámgazdálkodására. Percepciók, várakozások és a válságkezelés folyamata (<i>Bacsák Dániel, Hajdu Miklós & Horváth Ágoston</i>)	279
Bevezető	281
1. A koronavírus-járvány hatása a vállalatok kapacitáskihasználtságára	281
2. A koronavírus-járvány munkakörök szerinti hatásai a vállalatoknál	288
3. A koronavírus-járvány hatása a létszámváltozásokban leginkább érintett foglalkoztatási csoportok létszámváltozásaira	295
Összefoglaló	300
Statisztikai adatok	303
1. Alapvető gazdasági adatok	305
2. Népeség	307
3. Gazdasági aktivitás	310
4. Foglalkoztatottak	318
5. Munkanélküliek	328
6. Keresetek	345
7. Oktatás	352
8. Munkaerő-kereslet	356
9. Regionális különbségek	359
10. Munkaügyi kapcsolatok	367
11. Jóléti ellátások	372
12. Munkát terhelő adók	377
13. Nemzetközi adatok	381
A fontosabb adatok forrásai	383
Munkaerőpiaci kutatások. Válogatott bibliográfia, 2020 (<i>Bálint Éva</i>)	389
Függelék. Táblázatok és ábrák jegyzéke	403

A KÖTET SZERZŐI

BACSÁK DÁNIEL – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
BAKÓ TAMÁS – KRTK KTI, ELKH
BÁLINT ÉVA – KRTK, ELKH
BAZSALYA BALÁZS – SORECO RESEARCH KFT.
BÍRÓ ANIKÓ – KRTK KTI, ELKH
BOZA ISTVÁN – KRTK KTI, ELKH
BRANYICZKI RÉKA – CEU; TÁRKI
CSILLAG MÁRTON – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
CZALLER LÁSZLÓ – KRTK KTI, ELKH
CZETHOFFER ÉVA – KRTK, ELKH
ELEK PÉTER – KRTK KTI, ELKH; BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
ELEKES ZOLTÁN – KRTK KTI, ELKH; UMEÅ-I EGYETEM
GÁSPÁR ATTILA – KRTK KTI, ELKH; PADOVAI EGYETEM
HAJDU MIKLÓS – BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
HERMANN ZOLTÁN – KRTK KTI, ELKH; BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
HORN DÁNIEL – KRTK KTI, ELKH; BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
HORVÁTH ÁGOSTON – GAZDASÁG-ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET;
MTA-BCE TÁRSADALOMEPIDEMIOLÓGIAI KUTATÓCSOPORT
HORVÁTH ÁRON – BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM; ELTINGA KFT.
KÁLMÁN JUDIT – KRTK KTI, ELKH; BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
KHAYOUTI SÁRA – KRTK KTI, ELKH
KISS HUBERT JÁNOS – KRTK KTI, ELKH; BUDAPESTI
CORVINUS EGYETEM
KÖLLŐ JÁNOS – KRTK KTI, ELKH
KOLTAI JÚLIA – TK RECENS; ELTE TÁTK
KÓNYA ISTVÁN – KRTK KTI, ELKH; BUDAPESTI
CORVINUS EGYETEM
KOREN MIKLÓS – CEU; KRTK KTI, ELKH; CEPR
KREKÓ JUDIT – KRTK KTI, ELKH; BUDAPEST
SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
LAKATOS JUDIT
LENGYEL BALÁZS – KRTK KTI, ELKH
MAKÓ ÁGNES – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
MAYER BALÁZS – KRTK KTI, ELKH
MOLNÁR GYÖRGY – KRTK KTI, ELKH
MUNKÁCSY BALÁZS – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
NÁBELEK FRUZSINA – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
NYÍRŐ ZSANNA – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
OBLATH GÁBOR – KRTK KTI, ELKH
PETŐ RITA – KRTK KTI, ELKH
PRINZ DÁNIEL – INSTITUTE FOR FISCAL STUDIES

REIZER BALÁZS – KRTK KTI, ELKH
RÖST GERGELY – SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, BOLYAI INTÉZET
SCHARLE ÁGOTA – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
SIMONOVITS ANDRÁS – KRTK KTI, ELKH; BME MI
SZABÓ-MORVAI ÁGNES – KRTK KTI, ELKH
TAJTI JÓZSEF – ITM
VÁRADI BALÁZS – ELTE TÁTK; BUDAPEST
SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
VARGA JÚLIA – KRTK KTI, ELKH
VARGA KINGA – KRTK KTI, ELKH
VONNÁK DZSAMILA – KRTK KTI, ELKH